

LÉČBA CHRONICKÉHO STŘEDOUŠNÍHO ZÁNĚTU

OPONENTURA HABILITAČNÍ PRÁCE

MUDr. Lukáš Školoudík, PhD.

Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku

Univerzita Karlova, Lékařská Fakulta v Hradci Králové

Habilitační práce je koncipována jako komentovaný soubor, pozůstávající z jedné monografie, dvou příruček pro praxi a 24 většinou původních prací, z nichž celá jedna polovina byla publikována v impaktovaných časopisech. U 13 prací byl prvním autorem.

Spis postihuje komplexně problematiku chronického středoušního zánětu, a to jak jeho nehnisavé, tak i hnisavé formy. Zabývá se především klinickými aspekty tohoto onemocnění, s akcentací etiopatogenetické role adenoidních vegetací a poruchy tuba auditiva. Zvláštní pozornost je věnována možnostem zatím jen sporadicky prováděné balonkové dilatace v terapii chronické dysfunkce Eustachovy trubice (ET). Jako novum práce prokazuje zbytečnost paracentézy bubínku u takto léčených pacientů s chronickým nehnisavým středoušním zánětem a význam této metody u chronické dysfunkce ET, která není spojena s patologií středouší. Velmi přínosnými se jeví výsledky studie, zkoumající morfologické změny středoušních kůstek u cholesteatomu středouší a možnost jejich použití při tympanoplastikách. Technika zpracování těchto autologních materiálů je ekonomicky velmi nenáročná, snadno aplikovatelná, což otevírá cestu k širokému praktickému využití uvedené metody.

Významnou částí práce jsou dvě experimentální studie na zvířatech, zkoumající možnosti rekonstrukce kostěné stěny zvukovodu mesenchymálními kmenovými buňkami. Teoretické i praktické aspekty jejich použití jsou v současnosti intenzivně zkoumány celou řadou oborů. V uvedené ORL indikaci jde o prioritní publikace, které otevírají další prostor ke zvládnutí tohoto dosud neuspokojivě řešitelného aspektu chirurgické léčby chronických hnisavých středoušních zánětů.

Součástí habilitačního spisu jsou i dvě studie epidemiologické, prokazující klinicky relevantní incidenci sluchových vad u předškolních dětí a nedostatečnost řečové zkoušky v jejich detekci, vyžadující provedení vyšetření audiometrického. Výsledky byly získány v omezeném

regionu, lze však oprávněně předpokládat, že je lze aplikovat na celém území ČR. Tato problematika se z pohledu hlavního tématu jeví jako okrajová, má však značný dopad pro otorinolaryngologickou i pediatrickou praxi. Podobně je tomu u práce, prokazující snížení koncentrace NO v dýchacích cestách u dětí a adolescentů, způsobené hypertrofií adenoidní tkáně. Její výsledky se jeví důležitými pro pracoviště, zabývající se ciliární dyskinesí, neboť takto způsobený pokles koncentrace uvedeného plynu by mohl vést k falešně pozitivní diagnóze tohoto onemocnění.

Jednotlivé publikované práce jsou uspořádány v logickém sledu. Výstižný komentář, obsahující 94 většinou recentních citací, je psán srozumitelnou řečí, i když autor nevyužívá plně bohatosti českého jazyka, kterou lze uplatnit i v odborném textu.

Závěr: Oponovaná habilitační práce as. MUDr. Lukáše Školoudíka, PhD. shrnuje dosavadní znalosti v léčbě a etiopatogeneze chronického středoušního zánětu a přináší některé nové poznatky, a to i mimo obor otorinolaryngologie.

Celkové hodnocení práce: Habilitační práce po formální i obsahové stránce dalece překračuje standardní požadavky, jeho kvalita je důkazem pedagogických i vědeckých schopností autora. Proto ji doporučuji přijmout k obhajobě v předložené formě a na jejím základě udělit MUDr. Lukáši Školoudíkovi, PhD., titul docent pro obor otorinolaryngologie.

K práci vznáším dva následující dotazy:

1. Efekt balonkové dilatace ET je dán působením tlakové síly na anatomické struktury její kartilaginózní části. Jsou známy morfologické změny, k nimž dochází v chrupavce ET, jejíž elasticita je významným faktorem její funkce?
2. Lze vyloučit, že změny v morfologii ET nepovedou ke vzniku patentní tuby?

Prof. MUDr. Ivo Stárek, CSc.

V Olomouci dne 6.5.2021

Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku

LF UP v Olomouci